

SŁOWO WSTĘPNE

Korea leży daleko od Polski. Mimo tej znacznej odległości geograficznej oba kraje łączą cechy wspólne. Leżą one pomiędzy wielkimi mocarstwami, a ich historia to nieustanne inwazje sąsiadów, zagrożenie utraty niepodległości, powstania przeciw najeźdźcom. Korea w kronikach japońskich jest określana jako sztylet skierowany w serce kontynentu chińskiego. Wielokrotnie była pomostem dla japońskich i chińskich inwazji. Wydarzenia związane z utratą niepodległości zarówno w Polsce, jak i w Korei miały podobny przebieg. Sami Koreańczycy postrzegają swój kraj jako krewetkę zgniataną przez dwa wieloryby: Chiny i Japonię. Polska z kolei leży pomiędzy dwoma kołami młyńskimi: Rosją i Niemcami. Trudna historia ukształtowała w obydwu narodach takie cechy, jak duma narodowa, upór, siła i pracowitość. Rezultatem doniosłych wydarzeń historycznych jest podział Korei na dwa państwa: Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną i Republikę Korei.

Wiedza Polaków o Korei jest niewielka. Republika Korei jest prosperującym państwem, jedenastą gospodarką świata znaną z „cudu nad rzeką Han”. To bowiem reklamy Hyundai i KIA „spoglądały” na uczestników Mistrzostw Euro 2012 w Polsce i na Ukrainie, a Samsung był jednym ze sponsorów Igrzysk Olimpijskich w Londynie. Często sami nie pamiętamy, że z koreańskimi produktami stykamy się na co dzień. Korea Północna zadziwia Polaków z innych względów – to „Pustelnicze Królestwo” z unikalnym systemem politycznym, rzucające wyzwanie atomowej potęgą współczesnego świata.

Z tym większą radością oddajemy do rąk Czytelników kolejną już książkę poświęconą krajom Azji Wschodniej, która ukazuje się w serii „Azja Wschodnia w oczach Polaków”, zainicjowanej na Uniwersytecie Gdańskim projektem badawczym pod kierownictwem prof. Józefa Włodarskiego w 2001 roku. Po raz pierwszy tematem pracy zbiorowej jest obraz Korei w oczach Polaków. Jest to już więc kolejna pozycja, po dwóch obszernych tomach poświęconych Chinom i dwóch Japonii oraz kilku pomniejszych publikacjach.

Książka stanowi rezultat multidyscyplinarnych badań prowadzonych na Uniwersytecie Gdańskim, w Centrum Studiów Azji Wschodniej UG, które w tym roku obchodzi swoje pięćdziesiąt lat. Tradycyjnie jednak do grona autorów zaproszeni zostali badacze reprezentujący inne ośrodki naukowe. Stąd wymiar niniejszej pracy jest również integracyjny, w tym sensie, że skupia badaczy zajmujących się tytułową

problematyką i pozwala im na wspólne przedstawienie wyników swoich dociekań i studiów. Obok Uniwersytetu Gdańskiego znajdziemy tu autorów z Akademii Humanistycznej w Pułtusku, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Warszawskiego, a także z Narodowego Uniwersytetu Seulskiego i Uniwersytetu Studiów Zagranicznych Hankuk.

Tom został podzielony na sześć części, poświęconych kolejno: państwu, prawu, gospodarce, kulturze i językowi, a w ostatnim rozdziale zamieszczono teksty o odbiorze Korei w literaturze polskiej. Autorami poszczególnych rozdziałów są zarówno znakomite i uznane autorytety naukowe, jak i początkujący badacze. Wszak zawsze dodatkowym celem, jaki przyświecał kolejnym publikacjom w ramach wyżej przywołanego cyklu badawczego, było umożliwianie młodym adeptom nauki stawiania swych pierwszych kroków naukowych. Tu w szczególności na podkreślenie i słowa wdzięczności zasługuje praca prof. Jana Rowińskiego. Panu Profesorowi zawdzięczamy kilka interesujących artykułów Jego uczniów i współpracowników, którymi się opiekował i nad których tekstami czuwał (są to: mgr Arkadiusz Chojnowski, mgr Adam Guzowski, mgr Michał Kapa, mgr Mateusz Malek, mgr Łukasz Ogonowski, mgr Oskar Pietrewicz, mgr Łukasz Smalec). We wcześniejszych publikacjach nie stroniliśmy także od tekstów lżejszych, popularnonaukowych, kronikarskich czy wręcz autorefleksyjnych. Uważaliśmy bowiem, że i takie spojrzenie poszerza owo postrzeganie krajów Azji Wschodniej oczami Polaków. W niniejszym tomie takich tekstów jest jednak mało. Wypada też zauważyć, że w ostatnim rozdziale książki znalazły się teksty Koreańczyków, którzy napisali po polsku o Polsce, co można uznać za swego rodzaju zwierciadło, a także ciekawe doświadczenie tego, w jaki sposób oni sami postrzegają odbiór Korei oczami Polaków.

Trzeba przy tym zaznaczyć, że redaktorzy pozostawili autorom, w ramach przyjętego założenia badawczego, pełną swobodę w zakresie ich refleksji nad obiema Koreami, co dotyczy zarówno zawartych w artykułach treści, jak i ich formy, bowiem niektóre teksty mają charakter popularnonaukowy. Dało to efekt bardzo ciekawy, choć miejscami dyskusyjny, a nawet kontrowersyjny. Tym jednak lepiej dla samej książki, gdyż często czyni to ją jeszcze ciekawszą.

W niniejszej publikacji nazwy koreańskie zostały zapisane według zasad transkrypcji fonetycznej McCune'a-Reischauera, opracowanej w 1937 roku przez amerykańskich uczonych George'a M. McCune'a i Edwina O. Reischauera. Wyjątek stanowią niektóre powszechnie przyjęte i utrwalone w polskim nazewnictwie nazwy geograficzne oraz terminy, imiona i nazwiska przywódców Korei Północnej, nazwy stolic Korei Południowej i Północnej. Wszystkie nazwiska i imiona podane zostały w szyku przyjętym w Korei, tj. nazwisko poprzedza imię.

Należy również dodać, że Uniwersytet Gdański wiąże podpisane w 2009 roku porozumienie o współpracy z Kyungpook National University w Daegu, za które-

go realizację odpowiada Instytut Handlu Zagranicznego Wydziału Ekonomicznego UG. Aktualnie prowadzone są też zaawansowane rozmowy na temat współpracy naukowej i dydaktycznej z Uniwersytetem Studiów Zagranicznych Hankuk w Seulu, która to uczelnia stworzyła solidne podstawy pod największą polonistykę w Azji Wschodniej i jest to w dużej mierze zasługa wielkiego przyjaciela Polski i wybitnego polonisty prof. Cheong Byung Kwona. Do grona znanych polonistów koreańskich należy także autor wielu książek historycznych i artykułów o losach Polaków w Azji prof. Jongdeog Kim. Nie sposób nie wspomnieć także o znanej tłumacze literatury polskiej prof. Esterze Choj. Zarówno prof. Jongdeog Kim, jak i prof. Estera Czoj złożyli swoje artykuły do niniejszej publikacji. Przedstawiamy tylko wybrane osoby z Uniwersytetu Hankuk, a wśród Koreańczyków mamy wielu przyjaciół zainteresowanych naszym krajem, jego gospodarką, kulturą i historią.

Dnia 7 grudnia 2012 roku zmarł ks. prof. zw. dr hab. Antoni Kość SVD, kierownik Katedry Filozofii Prawa Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, znakomity znawca kultury, języków, filozofii i prawa Chin, Japonii i Korei, członek Rady Naukowej Centrum Studiów Azji Wschodniej UG. Smutną informację o Jego śmierci wszyscy bardzo przeżyliśmy. Jego pamięci poświęcamy książkę.

Redaktorzy pragną złożyć szczególne podziękowania wszystkim Autorom, którzy przekazali swoje teksty do niniejszej książki. Dziękujemy sponsorowi publikacji – Samsung Electronics Sp. z o.o. oraz prezesowi Danielowi Hyunsuk Chung. Jesteśmy wdzięczni wszystkim, którzy wsparli finansowo jej wydanie. Są to: JM Rektor Uniwersytetu Gdańskiego prof. dr hab. Bernard Lammek, Prorektor ds. Nauki Uniwersytetu Gdańskiego prof. dr hab. Grzegorz Węgrzyn oraz Prezes Zarządu Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów prof. dr hab. Wojciech Rybowski. Mamy nadzieję, że niniejsza książka choć trochę przybliży i pomoże zrozumieć Czytelnikowi Koreę i Koreańczyków. Pozwoli tym samym odbyć podróż do fascynującego świata, jakże odmiennego od Polski i Europy.

Gdańsk, sierpień 2012 r.

*prof. Józef Włodarski
dr hab. Kamil Zeidler
dr Marcei Burdelski*